

V.511.134.2022.EG

Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów
Minister Finansów
via ePUAP

Wielce Szanowny Panie Premierze,

do Rzecznika Praw Obywatelskich wciąż napływają skargi kolejnych grup obywateli, których sytuacja prawno-podatkowa jest niekorzystna w związku z wejściem w życie reformy dokonanej w ramach Polskiego Ładu¹. Tym razem problem dotyczy braku możliwości skorzystania z ulgi dla klasy średniej przez osoby pobierające zasiłki z ubezpieczenia społecznego, np. chorobowego lub macierzyńskiego.

W dodanym punkcie 2aa do art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm. – dalej: „ustawa o PIT”) ustawodawca przewidział wprowadzenie ulgi dla pracowników lub podatników osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej – tzw. ulga dla klasy średniej. Zgodnie z ust. 4a przywołanego przepisu, kwotę ulgi dla pracowników lub podatników osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, o której mowa w ust. 1 pkt 2aa, oblicza się według następującego wzoru:

- 1) $(A \times 6,68\% - 4566 \text{ zł}) \div 0,17$, dla A wynoszącego co najmniej 68 412 zł i nieprzekraczającego kwoty 102 588 zł,
- 2) $(A \times (-7,35\%) + 9829 \text{ zł}) \div 0,17$, dla A wyższego od 102 588 zł i nieprzekraczającego kwoty 133 692 zł

– w którym A oznacza sumę uzyskanych przez podatnika w roku podatkowym i podlegających opodatkowaniu zgodnie z art. 27 ustawy o PIT przychodów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej i spółdzielczego stosunku pracy oraz uzyskanych w ciągu roku przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej pomniejszonych o koszty uzyskania przychodów z tytułu prowadzenia tej działalności

---

¹ Ustawa z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2105, z późn. zm.).

z wyłączeniem z tych kosztów składek na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 lit. a i pkt 2a ustawy o PIT.

Stosownie zaś do treści art. 26 ust. 4b ustawy o PIT, kwota ulgi dla pracowników lub podatników osiągających przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej jest stosowana, jeżeli suma uzyskanych w roku podatkowym przychodów wynosi co najmniej 68 412 zł i nie przekracza kwoty 133 692 zł.

W skargach kierowanych do Rzecznika obywatele wskazują, że taki kształt regulacji dotyczącej ulgi dla klasy średniej stanowi realne zagrożenie dla osób pobierających świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego (w szczególności chodzi o zasiłki macierzyńskie, chorobowe). Osoby, które zdecydują się na skorzystanie z ulgi dla klasy średniej, mogą ostatecznie stracić do niej prawo, właśnie z uwagi na to, że w trakcie roku podatkowego będą otrzymywać ww. zasiłki i przez to nie osiągną przychodów w wymaganym przedziale kwot od 68 412 zł do 133 692 zł. Problem wynika z tego, że ulga dla klasy średniej obejmuje przychody z szeroko rozumianego stosunku pracy (stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy), do których nie zalicza się zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego².

Obywatele podkreślają, że zidentyfikowana luka w przepisach podatkowych w praktyce spowoduje negatywne konsekwencje zwłaszcza dla kobiet, ponieważ to one korzystają z zasiłku macierzyńskiego. Taki stan odbierany jest jako naruszenie art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z późn. zm. – dalej: „Konstytucja RP”), który wymaga od władz publicznych stworzenia odpowiednich gwarancji ochrony macierzyństwa. Dodatkowo skarżący zwracają uwagę na okoliczność, że obywatel nie jest w stanie przewidzieć, ile dni w ciągu roku będzie zmuszony korzystać z zasiłku chorobowego. Argumentują, iż zdarzenia losowe (do których niewątpliwie zalicza się choroba) nie powinny mieć wpływu na to, czy ostatecznie będzie możliwe zastosowanie ulgi dla klasy średniej, czy też nie. Ponadto, z uwagi na wzrastającą inflację obywatele nie są zainteresowani rezygnacją ze stosowania ulgi dla klasy średniej i ewentualnie późniejszą możliwością jej rozliczenia w zeznaniu rocznym.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich zasygnalizowany problem jest dowodem na to, że instytucja ulgi dla klasy średniej wprowadzona na mocy reformy podatkowej dokonanej w ramach Polskiego Ładu jest w istocie niedopracowana. W praktyce może stanowić pułapkę dla kolejnej grupy podatników³, tj. osób korzystających z zasiłków macierzyńskich czy chorobowych. Z perspektywy organu stojącego na straży

---

² Takie stanowisko wynika także z opublikowanego przez Ministerstwo Finansów „Przewodnika dla podatnika. Ulga dla klasy średniej” – por. <https://www.gov.pl/web/polski-ladu/przewodnik-dla-podatnika-i-pracodawcy>.

³ Por. wystąpienie generalne do Ministra Finansów z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie sytuacji emerytów ukształtowanej po wejściu w życie reformy Polskiego Ładu (V.511.77.2022).

konstytucyjnych praw i wolności obywateli przypomnieć należy, że w dziedzinie jaką jest prawo podatkowe, niezwykle ważne jest takie ukształtowanie przepisów, aby obywatel nie był zaskakiwany skutkami, których nie mógł wcześniej przewidzieć. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że zasada zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wyrażona w art. 2 Konstytucji RP, opiera się na pewności prawa, tj. na takim zespole cech przysługujących prawu, które powinny zapewnić jednostce bezpieczeństwo prawne – por. np. wyroki z dnia 15 lutego 2005 r. (sygn. akt K 48/04) oraz z dnia 25 kwietnia 2001 r. (sygn. akt K 13/01).

Z tych też względów, na podstawie art. 16 ust. 1 oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 poz. 627, z późn. zm.), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska wobec poruszonej kwestii, w tym w szczególności o przekazanie informacji, czy prace legislacyjne nad projektem UD347⁴ przewidują rozwiązanie problemu osób uzyskujących przychody z ubezpieczeń społecznych należnych w razie choroby lub macierzyństwa w kontekście możliwości skorzystania z ulgi dla klasy średniej.

Uprzejmie proszę o pilne przedstawienie stanowiska.

Łączę wyrazy szacunku

Maciej Taborowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

---

⁴ <https://www.gov.pl/web/premier/wplip-rm>